

**Narva Sotsiaaltöökeskuse  
Turvakodu osakonna asenduskoduteenuse peremajade  
KODUKORD**

Käesolev kord kehtib Narva Sotsiaaltöökeskuse Turvakodu osakonna asenduskoduteenuse peremajade (edaspidi asenduskodu) territooriumil (aadressil Juhhanovi tn 7, 9, 11, Narva) ja ruumides. Kodukorra eesmärk on anda asenduskodu kasvandikele teavet ja selgitusi asenduskodu töökorralduse ning nende õiguste ja kohustuste kohta ning kaitsta lapsi/noori füüsilise, vaimse ja majandusliku ärakasutamise eest. Kodukord määratleb Turvakodu osakonnas asenduskodus kehtivad kokkulepped vastastikest suhetest laste ja personali vahel ning laste omavahelistest suhetest.

KODUKORD on dokument, mille koostamisel on lähtutud Sotsiaalhoolekandeseadusest. Kodukord peab olema kättesaadav kõikidele asenduskodu kasvandikele, töötajatele, külalistele ja vabatahtlikele. Kodukorra täitmisel lähtutakse iga konkreetse lapse/noore (edaspidi laps) füüsilistest ja vaimsetest võimetest.

**Asenduskoduteenuse osutamisel jälgitakse alljärgnevat põhimõtteid:**

- asenduskodu on orbude ja vanemliku hoolitsuseta jäänud laste lühi- ja pikaajaliseks asenduskoduks loodud hoolekandeesatus;
- paigaldusvajaduse määratleb abivajava lapse elukohajärgne, lapse suhtes seadusjärgset eeskostet teostav kohalik omavalitsus;
- iga asenduskodusse paigutatud laps on eriliste vajadustega ning tal on õigus erilisele tähelepanule, kohtlemisele ja abile;
- asenduskodus, on lapsesõbralik ja inimväärne elu võimalik vaid üksteist ja teineteist austades, mõistes ja toetades;
- töö ja tegevus asenduskodus põhineb laste ja täiskasvanute ühistegevusel, kus mõlemad osapooled suhtuvad mõistvalt ja lugupidavalt üksteisesse ja austavad inimväärikust;
- asenduskodu kodukorra nõuete järgimine on kohustuslik kõikidele asenduskodu kasvandikele ja töötajatele.

**I. Üldosa**

1. Igal perel on oma päevakava, mida kõik peavad ka järgima. Päevakava koostatakse kõigi pere laste poolt ühiselt perekoosolekul.
2. Pere koostab ise vajalikud peresised regulatsioonid, mis on vajalikud pere igapäeva eluliste toimingute tegemiseks (koristamisgraafik, perekoosolekud, pesu pesemine jm) ja kõikidel pereliikmetel on kohustus nendest kokkulepetest kinni pidada.
3. Teineteise vastu ollakse viisakad ja lugupidavad (lugupidavalt suhtuvad üksteisesse kõik territooriumil ja peres elavad, töötavad ning viibivad isikud).
4. Vaimne ja kehaline vägivald ei ole lubatud ei teiste laste/noorte suhtes ega täiskasvanute suhtes. (*Vaimne vägivald on alandamine, mõnitamine, solvamine,*

*ähvardamine, piinlikkuse tekitamine, eraldamine lukustatud ruumi jne. Kehaline vägivald on käega või mingi vahendiga löömine, tõukamine, raputamine, loopimine, küünistamine, ebameeldivate toitude sööma sundimine jne.)*

5. Lapsed ja töötajad ei tohi levitada konfidentsiaalset ja pahatahtlikku infot teiste töötajate, laste, külaliste ja vabatahtlike kohta.
6. Territooriumil ja ruumides viibides jälgitakse ohutusnõudeid, et tagada laste/noorte, töötajate, külaliste ning asenduskodu ja isikliku vara ohutus ja turvalisus.
7. Lapsed täidavad asenduskodu töötaja korraldusi, mis ei lähe vastuollu Eesti Vabariigi kehtivate seadustega ning muude õigusaktide ning dokumentidega.
8. Keelatud on lõhkuda või pahatahtlikult kasutada asenduskodu või teiste laste/noorte vara.
9. Asenduskodu territooriumil on öörahu kella 23.00-7.00, sellel ajal peab olema territooriumil ja ruumides vaikus, lapsed viibivad oma toas.
10. Külaliste viibimine territooriumil ja pereruumides tuleb eelnevalt kooskõlastada asenduskodu töötajaga. Nõusoleku külalise viibimiseks laste/noorte tubades peab andma ka samas toas elav laps. Peres ja territooriumil vastutab küllakutsuja külalise korrektse käitumise eest, vajadusel kutsub külalise korrale või palub külalisel territooriumilt lahkuda.
11. Üldjuhul lahkuvad külalised asenduskodu territooriumilt ja perest 21.00, hilisem lahkumine kooskõlastatakse asenduskodu töötajaga.
12. Asenduskodu territooriumile ja perre ei tohi tuua võõraid esemeid, kui selline vajadus siiski on, siis tuleb selgitada asenduskodu töötajale eseme territooriumile/perre toomise põhjust ja selle päritolu. Piisava selgituse saamiseta on asenduskodu töötajal õigus võtta ese oma valdusesse kuni selle päritolu väljaselgitamiseni.
13. Asenduskodu territooriumil on tubakatoodete (sigaretid, põsk- ja ninatubakas, vesipiip), alkoholi ja narkootiliste ainete tarvitamine ja omamine keelatud.
14. Asenduskodu territooriumil ja ruumides on keelatud omada ja hoida külm- ja tulirelvi.
15. Kodukorra rikkumisel on asenduskodu töötajal õigus pöörduda abi saamiseks turvateenistuse poole.
16. Kui laps tunneb, et tema õigusi on peres rikutud, siis on tal õigus pöörduda abi saamiseks Narva Sotsiaaltöökeskuse juhataja, Turvakodu osakonna spetsialisti ja sotsiaaltöötaja poole.

## **II. Pere ühisreeglid**

1. Igal lapsel on tuba, kus on voodikoht, riidekapp, öökapp, raamaturiiul või selle osa, laud ja tool. Toas elab maksimaalselt kaks last.
2. Oma tuba hoiavad lapsed igapäevaselt ise korras. Kord nädalas toimub suurpuhastus – pühitakse/pestakse põrandad, võetakse tolmu, korrastatakse isiklikus kasutuses olev kapp/riiul/sahtel jne.
3. Pereruumides ei kanta välisjalatseid.
4. Isiklike riideid, koolivahendeid jm isiklike esemeid hoitakse selleks ette nähtud kappides/riiulitel/sahtlites.
5. Teiste laste tubades käiakse ja neile kuuluvaid esemeid kasutatakse vaid toa/eseme valdajate loal ja nõusolekul. Teise lapse tuppa minnes tuleb koputada alati enne tema toa ukse avamist.
6. Üldjuhul laste tubade uksi ei lukustata. Lukustamine ajaks, kui toa valdaja ei viibi majas/toas, toimub asenduskodu töötaja poolt ja toa valdaja soovil. Toa lukustamine lapse/noore soovil, kui ta viibib oma toas, toimub alati asenduskodu töötaja teadmisel ja loal.

7. Asenduskodu töötajal ja asutuse juhatajal on õigus teostada ülevaatuset lapse/noore toas tema asjade üle vaid tema enda juuresolekul ja nõusolekul.
8. Alati arvestatakse toanaabri ja teiste peres elavate laste ning asenduskodu töötaja soovidega.
9. Lastele on tagatud peres privaatsus, s.t õigus isiklikule elule, sõpradele ja suhtlusringile.
10. Lapsed on vastavalt oma võimetele ja võimalustele asenduskodu töötajal abiks majapidamistöodes (laua katmine, toidu valmistamine, pesu pesemine, üldruumide koristamine jne). Töö ei tohi olla lapsele ohtlik, tervistkahjustav ega segada kooliskäimist.
11. Oma tegevustes lähtutakse säästvast tarbimisest – vee-, elektri, majapidamisvahendite, sideteenust jm säästev tarbimine ja mõistlik kasutamine.
12. Kasvandiku perest ja territooriumilt lahkumisel informeerib ta sellest asenduskodu töötajat (kas kirjalikult või suuliselt) kuhu läheb, kellega ja millal saabub tagasi perre.

### III. Laste õigused ja kohustused

Töötajad ja asenduskodusse paigutatud lapsed tunnustavad kõikide inimeste võrdõiguslikkust.

Asenduskodu kasvandikud ja töötajad on teadlikud sellest, et kõikide üldinimlike arusaamade järgi ja Laste õiguste konventsioonist lähtuvalt **on lastel õigus:**

- normaalsele ja eakohasele elule, mille tagab riik;
- igapäevaelu igapäevaelu küsimustes asenduskodu töötajatelt, sotsiaaltöötajalt, kasvatajatelt ja teistelt teda ümbritsevatelt inimestelt;
- saada arstiabi vastavalt vajadusele;
- saada haridust vastavalt oma võimetele ja arengule;
- saada teavet oma vanemate ja sugulaste kohta ja suhelda nendega kui see ei kahjusta lapse huve;
- privaatsusele oma toas ja oma eraelus;
- osa võtta kogu pere üritustest;
- puhkusele ja vabale ajale;
- osa võtta hobi- ja spordiringidest;
- osa võtta välisüritustest, mis on eelnevalt pere kasvataja või juhtkonnaga kokkulepitud;
- alustada iseseisva elu harjutamist, kui see on põhjendatud ja heaks kiidetud pere kasvatajate ja juhtkonna poolt;
- kasutada telefoni eelnevalt kokkuleppel kasvatajaga;
- kutsuda külalisi, kui selles on eelnevalt kasvatajaga kokku lepitud;
- saada abi elukutse valikul ja omandamisel;
- teha ettepanekuid laste elu paremaks korraldamiseks asenduskodus ning esitada kaebusi vastavalt kehtivale ettepanekute ja kaebuste esitamise korrale;
- avaldada oma arvamust, neid kuulatakse ära kõigis küsimustes, mis puudutavad neid otseselt või kaudselt
- enesemääratlusele, st ta peab olema kaasatud ja tema arvamust tuleb aktsepteerida last puudutavate otsuste tegemisel.

**Kõik Turvakodu osakonnas viibijad vastutavad lapse õiguste kaitse eest, kaasa arvatud lapsed ise!**

**Kõigil on õigused. Iga õigus tähendab ka kohustust. See tähendab, et kõigil, kaasa arvatud lastel, on ka kohustus austada teiste inimeste õigusi.**

1. Kõikidel lastel on õigused. See tähendab, et kõigil lastel on ka kohustus austada teiste õigusi, nii laste kui täiskasvanute puhul.
2. Kõikidel lastel on õigus kaitsele vägivalla eest. See tähendab, et lastel on ka kohustus teisi mitte kiusata, tüli norida või muud moodi kahjustada.
3. Kõikidel lastel on õigus puhtale elukeskkonnale. See tähendab, et lastel on ka kohustus ise oma ümbritsevat loodust puhtana hoida, mitte reostada.
4. Kõikidel lastel on õigus haridusele. See tähendab, et nad peavad koolis käima, õppima lähtudes oma võimetest ning võimalusel aitama ka teisi.
5. Kõikidel lastel on õigus elule. See tähendab, et peab aitama ka neid, kes vajavad abi ja on ebasoodsas olukorras, et ka nende õigus elule oleks tagatud.
6. Lapsel on õigus mängu- ja puhkeajale ja neid on õigus kasutada nii nagu laps soovib eelkõige lähtuvalt pere päevakavast, kuid sõltuvalt lapse tervislikust seisundist või vanusest ka muul ajal kui päevakava seda sätestab.

#### **IV. Koolikohustus**

1. Koolikäimine on iga lapse õigus ja kohustus.
2. Koolist ei puuduta ilma põhjuseta, loa puudumiseks annab perearst või asenduskodu töötaja.
3. Õppetundidest ei lahkuta enne nende lõppu, kui see on siiski vajalik, annab selleks loa klassijuhataja.
4. Kodutööd tehakse ära, vastavalt päevakavale, peale kooli, vajadusel palutakse õpiabi asenduskodu töötajalt. Asenduskodu töötajal on õigus veenduda, et kodutööd on tehtud.

#### **V. Vastutus**

**Asenduskodu kodukorra reeglite pideva rikkumise ning oma kohustuste mitte täitmise korral kasvandike poolt on asenduskodu juhtkonnal õigus kasutusele võtta järgnevad mõjutusvahendid:**

Vestlus, arutelu ja toimunud juhtumi analüüs, kuhu kaasatakse laps, kasvataja, sotsiaaltöötaja ja vajadusel ka juhataja ning eestkostetasutuse esindaja. Vestlus protokollitakse ning koostatakse kirjalik kokkulepe edaspidiseks tegevuseks.